Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry **www.sakl.fi**
Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf

Lapinjärvi 13.9.2021

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite HE 114/2021 vp

Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta

Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL) toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Käsiteltävänä olevan lain tarkoituksena on varmistaa elinkeinokalatalouden kehittämiseen, yhteiseen kalastuspolitiikkaan ja yhdennetyn meripolitiikan suunnattujen tukien asianmukainen hallinto ja toimeenpano. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston tuleva aineellinen toimeenpano Suomessa pohjautuu hyvin pitkälle EU-lainsäädäntöön ja valmisteilla olevaan kansalliseen toimintaohjelmaan. Toimintaohjelman kansallista valmistelua varten on pystytetty suhteellisen laaja valmistelukoneisto, jossa myös elinkeinolla on edustus. Todellisuudessa vaikutusmahdollisuudet ovat rajalliset koska EU-lainsäädäntö hyvin pitkälle asettaa ehdot elinkeinotoiminnan tukemiselle.

Esitys kansalliseksi rahastolaiksi (HE 114/2021 vp.) on yleisellä tasolla hyväksyttävissä. SAKL kiinnittää kuitenkin valiokunnan huomiota kahteen lakiesityksen yksityiskohtaan:

9 § Tuen saajaa koskevat edellytykset. Esityksen mukaan *kaupallisille kalastajille tarkoitettua investointitukea voidaan myöntää kalastuslain (379/2015) 88 §:ssä tarkoitetuille kaupallisille kalastajille*. Esityksessä laajennettaisiin investointituensaajien joukkoa ohjelmakauteen 2014–2020 siten, että myös ryhmään II kuuluville kalastajille (liikevaihto alle 10 000 euroa) voitaisiin myöntää investointitukea.

Hallituksen esitykset perustelut tukisaajien joukon laajentamiselle ovat osin sekavat, keinotekoiset ja herättävät ihmetystä. Pykälän perusteluissa todetaan, että *lähtökohtaisesti riittävänä taloudellisena edellytyksenä toteuttaa hanke ja vastata tuetun toiminnan jatkuvuudesta pidettäisiin vuosittaista liikevaihtoa, joka ylittää vähintään 10 000 euron määrän*. Eli edellytys olisi periaatteessa sama kuin mitä ryhmään I kuuluvilta kalastajilta edellytetään kaupallisen kalastajan rekisterissä (kalastuslaki 88§/ muutos 7.5.21/390). Myös uudella kaudella säilyisi ryhmään II kuuluvilla kalastajilla (esimerkiksi aloittavilla kalastajilla) edellytys laatia kehittämissuunnitelma. Esitys on siten tältä osin ristiriitainen. Perustelumuistiossa viitataan myös lausuntopalautteeseen kesällä 2020 ja huoleen, joka liittyi liikevaihtorajan nostamiseen (15 000 euroa). Tämä huoli kuitenkin poistui kalastuslain muutoksella 7.5.2021. Tukien myöntämisen toimivalta on ELY-keskuksilla ja tuen saajien joukon laajentaminen laissa antaa lähtökohtaisesti laajemmat mahdollisuudet tukien myöntämiselle myös muulle kuin ammattimaiselle toiminnalle.

SAKL esittää investointituen rajaamista I ryhmään kaupallisiin kalastajiin. Vaarana on muutoin, että julkista rahaa myönnetään hankkeisiin, jotka ovat lähinnä harrastustoimintaa. Näin niukat tukivarat eivät ole varsinaisen yritystoiminnan haettavissa. Esityksessä ei ole tuotu esille pitäviä syitä muutokselle. Erityisesti ryhmään I kuuluvien kalastajien toimintaa on pitkään haluttu edistää ja hallituksen esitys on tätä taustaa vastaan periaatteellinen muutos, joka myös vaikuttaa ryhmään I kuuluvien kalastajien yleiseen asemaan ja imagoon. Kysymys kuulukin: Onko maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena asteittain nakertaa I ryhmän kaupallisten kalastajien asemaa?

13 § Tuen hakeminen. Esityksessä siirrytään sähköiseen menettelyyn ja tämä on sinällään ymmärrettävä kehityssuunta. Kuitenkin paperisia hakemuksia on etenkin hylje- ja merimetsokorvausten kohdalla jätetty paljon, eli tarvetta paperimenettelylle on edelleen ollut. **Kaikilla ei välttämättä ole taitoa tai tekniikkaa siirtyä sähköiseen menettelyyn.** Tämä on huomioitava uudistuksen yhteydessä. Tämä johtanee väistämättä siihen, että eräät tukeen oikeutetut jättävät niitä hakematta.

Ohjelmakaudella 2014–2020 oli verkkopalvelussa (Hyrrä) suuria käynnistymisvaikeuksia, joka johtivat siihen, että useat hankkeet pääsivät myöhässä liikkeelle.

SAKL edellyttää, että uudella kaudella verkkopalvelut saadaan toimimaan heti alusta.

Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry

Kim Jordas
toimitusjohtaja